

TẬP ĐOÀN ĐIỆN LỰC VIỆT NAM
BAN QUẢN LÝ DỰ ÁN THỦY ĐIỆN TRUNG SƠN

DỰ ÁN THỦY ĐIỆN TRUNG SƠN
HỢP PHẦN ĐƯỜNG DÂY TRUYỀN TẢI

KHUNG KẾ HOẠCH DÂN TỘC THIỂU SỐ

BẢN PHỤC VỤ THAM VẤN

Hà Nội, tháng 5 năm 2010

MỤC LỤC

CHỮ VIẾT TẮT	- 2 -
PHẦN 1: GIỚI THIỆU	- 4 -
A. DỰ ÁN	- 4 -
B. PHÂN BỐ VÀ CUNG CẤP ĐIỆN LƯỚI	- 4 -
C. CÁC TÁC ĐỘNG DỰ KIẾN CỦA DỰ ÁN	- 5 -
PHẦN 2: KHUNG KẾ HOẠCH DÂN TỘC THIỂU SỐ	- 5 -
A. CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở KHU VỰC DỰ ÁN	- 6 -
B. LẬP KẾ HOẠCH PHÁT TRIỂN DÂN TỘC THIỂU SỐ THEO ĐƯỜNG DÂY CỦA DỰ ÁN THỦY ĐIỆN TRUNG SON	- 6 -
PHẦN 3: LẬP CÁC KẾ HOẠCH PHÁT TRIỂN DÂN TỘC THIỂU SỐ	- 7 -
A. CÁC VẤN ĐỀ VỀ THU HỒI ĐẤT CHO VIỆC TRỒNG CỘT ĐIỆN VÀ TRẠM PHỤ Ở CÁC KHU VỰC DÂN TỘC THIỂU SỐ	- 8 -
B. BỐ TRÍ THỰC HIỆN	- 8 -
C. TIẾN ĐỘ	- 9 -
D. CÔNG BỐ	- 9 -
E. KIỂM TRA VÀ GIÁM SÁT DỰ ÁN	- 9 -
F. CHI PHÍ VÀ NGÂN SÁCH	- 9 -
PHỤ LỤC	- 10 -
PHỤ LỤC A: ĐÁNH GIÁ XÃ HỘI	- 10 -
PHỤ LỤC 2: ĐÁNH GIÁ THAM VẤN MIỄN PHÍ, TRƯỚC VÀ ĐƯỢC THÔNG BÁO	Error! Bookmark not defined.

CÁC CHỮ VIẾT TẮT

CPC	Ủy ban Nhân dân Xã
DP	Những người di dời
DPC	Ủy Ban Nhân dân Huyện
EM	Dân tộc Thiểu số
EMDP	Kế hoạch Phát triển Dân tộc Thiểu số
EMPF	Khung Kế hoạch Dân tộc Thiểu số
EVN	Tập đoàn Điện lực Việt Nam
kV	Kilovol
NPPMB	Ban Quản lý các Dự án Điện Miền Bắc
OP 4.10	Chính sách hoạt động của Ngân hàng Thế giới cho người bản xứ
PMB	Ban Quản lý Dự án
PPC	Ủy Ban Nhân dân Tỉnh
TSHPMB	Ban Quản lý Dự án Thủy điện Trung Sơn
WB	Ngân hàng Thế giới

PHẦN 1: GIỚI THIỆU

A. DỰ ÁN

1. Dự án thủy điện Trung Sơn sẽ được xây dựng trên Sông Mã, thuộc địa phận xã Trung Sơn, Huyện Quan Hoá, tỉnh Thanh Hoá. Dự án dự kiến cung cấp điện giá rẻ để hỗ trợ phát triển hơn nữa nền kinh tế Việt Nam và cải thiện mức sống qua việc phát triển các nguồn thủy điện một cách bền vững về môi trường và trách nhiệm xã hội. Dự án sẽ hỗ trợ EVN phát triển một trong các dự án thủy điện với quy mô trung bình của quốc gia. Mục tiêu là để cung cấp một “thực tiễn tốt” cho việc phát triển thủy điện bền vững, một phần trọng yếu của ngành điện Việt Nam.

2. Dự án Thủy điện Trung Sơn với công suất lắp máy 260 MW và điện lượng trung bình hằng năm 1051 GWh là một dự án đa mục đích, bao gồm cung cấp điện và các lợi ích kiểm soát lũ. Vị trí đập dự kiến cách nước Cộng hoà DCND Lào khoảng 40km về phía hạ lưu, đuôi lòng hồ cách đường biên giới Việt-Lào khoảng 10km. Đập bê tông đầm lăn cao 84.5m và chiều dài đỉnh đập 353m. Mức nước dâng bình thường là 160m. Tổng dung tích hồ chứa vào khoảng 348.50 triệu m³ bao gồm dung tích kiểm soát lũ dự tính là 112 triệu m³. Nó sẽ chiếm khoảng 13.175km² diện tích, gây ngập rừng và đất nông nghiệp.

3. Công trình xây dựng bao gồm đập chính, đập tràn, cửa nhận nước, đường ống áp lực, nhà máy điện và kênh xả. Một trạm biến áp tại công trình đập và một đường dây truyền tải 220kV dài khoảng 65km sẽ truyền điện từ nhà máy và kết nối với đường dây 220kV hiện có ở huyện Tân Lạc, tỉnh Hoà Bình. Dự án sẽ xây dựng đường vào dài khoảng 22km nối với đường ở Co Lương với tuyến đập, có khoảng 13km đường trong khu vực công trường. Lắp đặt bốn máy phát điện và tuabin, thiết bị điều khiển và các thiết bị khác, thiết bị cơ khí bao gồm công đập tràn.

4. Dự án sẽ bao gồm bốn cấu phần chính như sau:

- Thi công đập. Việc này bao gồm thi công đập chính, đập tràn, cửa nhận nước, đường ống, nhà máy điện và kênh xả, cung cấp và lắp đặt thiết bị cơ khí thủy công và cơ điện. Các công trình phụ trợ bao gồm đường vào và cầu, đường trong công trường và lán trại thi công được bao gồm trong cấu phần này, sẽ có các dịch vụ tư vấn cho việc giám sát thi công.
- Thi công đường điện, một là từ trạm biến áp đến điểm đầu nối với hệ thống đường dây 220kV Hoà Bình-Nho Quan và một đường dây 110/35kV từ khu vực Mai Châu đến công trường xây dựng.
- Việc giảm thiểu tác động và bồi thường, sẽ gồm việc thực hiện tái định cư, khôi phục sinh kế, dân tộc thiểu số, kế hoạch quản lý môi trường và quản lý sức khoẻ cộng đồng.
- Hỗ trợ kỹ thuật để hỗ trợ công tác chuẩn bị cho các dự án thủy điện xa hơn và nâng cao năng lực để đáp ứng thực tiễn quốc tế tốt nhất cho việc phát triển thủy điện.

5. Tổng các chi phí dự kiến là 380 triệu USD, trong đó khoảng 2.25 triệu USD được phân bổ cho việc quản lý môi trường (không bao gồm các biện pháp khắc phục được yêu cầu đối với các nhà thầu thi công) và 26 triệu USD cho tái định cư và khôi phục sinh kế cho người dân. Tập đoàn Điện lực Việt Nam (EVN) đề nghị vay Ngân hàng Thế giới một khoản 330 triệu USD.

B. HỢP PHẦN PHÂN BỐ VÀ CUNG CẤP ĐIỆN LƯỚI

6. Đường dây điện sẽ hỗ trợ các đầu tư cần thiết cho việc cung cấp điện trong suốt quá trình thi công và việc phân phối điện ra tại nhà máy điện Trung Sơn trong suốt quá trình vận hành.

7. Đường dây 35kV sẽ cung cấp điện cho công trường trong suốt quá trình thi công. Một đường dây 35kV từ Bá Thước đến Co Me qua xã Trung Sơn hiện đang trong quá trình xây dựng, được tài trợ bởi một dự án riêng (Dự án Điện nông thôn II, Cr. 4000 VN). Đường dây sẽ được kéo dài thêm 1.5km từ đoạn cuối, hiện tại ở bản Co Me đến công trường dự án. Trong các giai đoạn thi công sau này, từ khoảng năm 2012, khi phụ tải ở công trường dự án tăng, việc cung cấp điện cho đường dây

Khung Kế hoạch Dân tộc Thiểu số, Dự án Thủy điện Trung Sơn

35kV sẽ được chuyển từ Bá Thước đến trạm phụ sẽ được xây dựng ở Mai Châu 110/35kV, qua đường điện 35kV nối từ Mai Châu đến Co Lương. Trạm phụ Mai Châu 110/35kV sẽ được dẫn bởi một nhánh, cũng sẽ được xây dựng, từ đường dây 110kV Hoà Bình - Mộc Châu hiện có.

Đường truyền tải sẽ kết nối với trạm biến áp của nhà máy đến điểm kết nối của đường dây 220kV Nho Quan – Hoà Bình sử dụng điện áp 220kV, dự tính cách vùng phụ cận ở Tân Lạc, tỉnh Hoà Bình 65km. Các nghiên cứu khả thi cho thiết kế và đường dây có thể không được tiến hành cho tới năm 2011, do việc vận hành thương mại của nhà máy điện có thể đến năm 2016 mới bắt đầu. Hiện nay, dự kiến rằng hợp phần sẽ hỗ trợ xây dựng một đường dây truyền tải 220kV. Đường điện dự kiến sẽ được xây dựng dọc theo tuyến đường vào đến công trường đập, rẽ theo hướng bắc đến vùng phụ cận Mai Châu trước khi chuyển hướng tới huyện Tân Lạc. Hiện tại việc thi công các trạm phụ hoặc các cơ sở phụ trợ là chưa cần thiết.

8. Các cơ quan thực hiện hạng mục này là Tổng Công ty Truyền Tải điện Quốc gia và Ban Quản lý các Dự án Điện Miền Bắc, Việt Nam (NPPMB) cho đường dây 220kV và Ban Quản lý Dự án Thủy điện Trung Sơn (TSHPMB) cho đường dây 110/35kV. Việc thi công đường dây hầu hết sẽ phải thu hồi đất cho các vị trí cột điện và mặt bằng trạm 110/35kV ở Mai Châu. 10 hộ gia đình với 55 nhân khẩu được xác định sẽ phải tái định cư vào tháng 3 năm 2010. Việc thu hồi đất vĩnh viễn có thể sẽ liên quan đến diện tích chân cột và các mặt bằng trạm điện. Việc thu hồi đất tạm thời là cần thiết cho cột điện và kéo dây. Nhìn chung các hạng mục này sẽ có tác động tương đối nhỏ lên các diện tích đất và sinh kế các hộ gia đình.

C. CÁC TÁC ĐỘNG DỰ KIẾN CỦA DỰ ÁN

9. Việc thi công đường dây hầu hết sẽ gây ra việc thu hồi đất do việc lắp đặt các cột trụ và vị trí cho trạm phụ 110/35kV Mai Châu. Cho đến khi các thiết kế chi tiết được chuẩn bị, không thể xác định được rằng liệu tuyến đường dây và việc thi công có gây ra việc tái định cư hay không. Việc thu hồi đất vĩnh viễn sẽ có thể liên quan đến diện tích đất cho các cột trụ điện và vị trí trạm phụ. Việc thu hồi đất tạm thời sẽ cần thiết cho việc dựng cột và kéo dây. Nhìn chung những việc này sẽ tác động tương đối nhỏ lên diện tích đất và sinh kế của các hộ gia đình.

10. Ngoại trừ ảnh hưởng đã xác định, các diện tích nơi mà phần lớn các đường dây điện sẽ đi ngang qua những nơi có người dân tộc thiểu số (EM) sinh sống, bao gồm người Thái, người Mường, Mông và một số người Dao cũng như phần lớn dân tộc Kinh. Bất kỳ các tác động bất lợi nào của đường dây điện tới cộng đồng dân tộc thiểu số cũng đều có khả năng là tạm thời, ví dụ, trong suốt quá trình thi công, và chỉ tác động nhỏ đến một số các hộ gia đình cá nhân, hơn là toàn thể cộng đồng và văn hoá của họ. Các đường dây 35kV sẽ phân phối điện đến các hộ gia đình dọc tuyến đường, theo cách đó nó cũng cung cấp điện đến các hộ gia đình dân tộc thiểu số dọc tuyến.

PHẦN 2: KHUNG KẾ HOẠCH DÂN TỘC THIỂU SỐ

11. Khung kế hoạch dân tộc thiểu số này (EMPF) áp dụng cho đường dây phân phối điện và đường truyền tải, không bao gồm bởi các dự án khác, kết nối tới Dự án Thủy điện Trung Sơn. Khung này xây dựng thực tiễn tốt nhất trong các EMPF trước đó cho dự án phân phối và đường truyền tải ở Việt Nam.

12. Theo chính sách hoạt động của Ngân hàng Thế giới về Người bản địa (OP 4.10), sẽ phát triển một kế hoạch Người bản địa, gọi trong EMPF này là Kế hoạch Phát triển dân tộc thiểu số (EMDP), khi xác định được tuyến đường dây cuối cùng, cho các khu vực có đường dây điện đi ngang qua, theo khung kế hoạch dân tộc thiểu số này.

13. Theo chính sách OP 4.10, người bản địa/dân tộc thiểu số có thể được xác định trong các khu vực địa lý đặc biệt với sự có mặt của các đặc điểm sau đây ở các mức độ khác nhau:

(a) tự nhận dạng mình với tư cách là các thành viên của một nhóm văn hoá bản địa riêng biệt và sự công nhận của những người khác về sự nhận dạng này;

Khung Kế hoạch Dân tộc Thiểu số, Dự án Thủy điện Trung Sơn

- (b) sự gắn bó cộng đồng với môi trường sống riêng về mặt địa lý hoặc đất đai của tổ tiên trong khu vực dự án và với các nguồn tài nguyên thiên nhiên trong các môi trường sống và trong các khu vực này;
- (c) các đặc điểm về chính trị, xã hội, kinh tế và phong tục tập quán văn hoá khác với các đặc điểm của văn hoá và xã hội của nhóm đa số; và
- (d) Ngôn ngữ của người bản địa, thường khác với ngôn ngữ chính thức của quốc gia.

14. Mục đích của khung kế hoạch này là để đảm bảo quá trình phát triển sẽ thúc đẩy toàn bộ các mặt về giá trị, quyền con người, tính độc đáo về văn hoá của người dân tộc thiểu số. Nói một cách cụ thể hơn, là mục tiêu của khung kế hoạch này là để đảm bảo (i) các dân tộc thiểu số trong khu vực dự án được tham vấn một cách tự nguyện, trước và được thông báo, dựa trên một đánh giá là người dân có ủng hộ việc thực hiện dự án một cách rộng rãi hay không, (ii) đảm bảo rằng các tác động bất lợi do dự án gây ra được loại trừ hoặc được giảm thiểu, và (iii) đảm bảo rằng họ nhận được các lợi ích kinh tế và xã hội phù hợp về mặt văn hoá từ dự án. Dự án sẽ chỉ được thực hiện ở những nơi mà các cộng đồng dân tộc thiểu số ủng hộ rộng rãi.

A. CÁC DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở KHU VỰC DỰ ÁN

15. Bảng 1 nêu thành phần dân tộc thiểu số của các huyện bị ảnh hưởng bởi dự án:

Bảng 1: Các thành phần dân tộc thiểu số của các huyện bị ảnh hưởng

Huyện	Tổng đầu người	Thái	Mường	Mông	Kinh	Dao	Khác
Mường Lát (Tỉnh Thanh Hoá)	35,000	45%	17,3%	40%	0,82%	0,8%	1,05%
Quan Hoá (Tỉnh Thanh Hoá)	8,664	65,4%	24,3%	1%	9,03%		0,17%
Mai Châu (Tỉnh Hoà Bình)	47,000	60,2%	15,0%	8,8%	14,1%	2,1%	0,3%
Tân Lạc (Tỉnh Hoà Bình)	76,534	0,15%	83,5%	0,15%	16%	0,15%	0,05%

(Nguồn: Đánh giá xã hội cho Dự án thủy điện Trung Sơn, 2008)

16. Văn hoá của dân tộc thiểu số đang thay đổi và thực tiễn là các hộ gia đình mở rộng đang giảm dần. Người Thái và người Mường cho thấy rằng họ có một khoảng cách văn hoá tương đối nhỏ so với phần lớn người Kinh. Nhìn chung, họ sống trong các làng xen kẽ nhau và thành thạo tiếng Kinh ngoại trừ một số người già. Họ duy trì các tín ngưỡng văn hoá mạnh mẽ về mặt tổ chức xã hội, vai trò của những người đứng đầu có tính chất truyền thống, tập quán nhà ở, và tín ngưỡng duy linh. Người Mông cho thấy họ có khoảng cách văn hoá lớn so với phần lớn người Kinh và với hai nhóm khác. Họ sống quây quần hoặc hầu hết ở trong các bản người Mông và không thấy có báo cáo về hôn nhân khác chủng tộc. Hầu hết phụ nữ có hiểu biết tiếng Kinh hạn chế. Họ duy trì các mạng lưới xã hội mạnh mẽ trong các nhóm dân tộc họ hàng.

B. LẬP KẾ HOẠCH PHÁT TRIỂN DÂN TỘC THIỂU CHO ĐƯỜNG ĐIỆN DỰ ÁN THỦY ĐIỆN TRUNG SON

17. Bất kỳ dự án nào đề xuất dùng vốn của Ngân hàng Thế giới mà có tác động lên các dân tộc thiểu số đều được yêu cầu đề:

- Thực hiện một chương trình *sàng lọc thông tin sơ bộ* để xác định là liệu có các dân tộc thiểu số ở trong vùng dự án hoặc có sự gắn bó cộng đồng ở trong vùng dự án;
- Nếu có các dân tộc thiểu số, cần tiến hành đánh giá xã hội để xác định các tác động có lợi và bất lợi của dự án, và để khảo sát nếu có sự thay đổi về thiết kế của dự án (bổ trí lại tuyến), và để kiểm tra nếu việc điều chỉnh thiết kế dự án (ví dụ: bổ trí lại tuyến) có thể giảm thiểu bất kỳ các tác động bất lợi nào và nâng cao các lợi ích;

Khung Kế hoạch Dân tộc Thiểu số, Dự án Thủy điện Trung Sơn

- Tuân thủ quá trình **tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo** với các cộng đồng dân tộc thiểu số bị ảnh hưởng để xác định các quan điểm và để chắc chắn là cộng đồng ủng hộ rộng rãi cho dự án;
- Nếu việc tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo kết luận rằng các cộng đồng dân tộc thiểu số ủng hộ rộng rãi dự án, thì lập một Kế hoạch Phát triển Dân tộc Thiểu số (**EMDP**) về tham vấn với cộng đồng, phác thảo các lợi ích mà họ sẽ nhận được từ dự án và cách giảm thiểu hay hạn chế tối thiểu bất kỳ các tác động bất lợi của dự án; và
- **Công bố** kế hoạch cho cộng đồng bị ảnh hưởng, trong nước và quốc tế.

18. Đối với hạng mục đường dây điện của Dự án Thủy điện Trung Sơn, đã xác định là có các dân tộc thiểu số trong khu vực dự án, ngoại trừ tuyến dây cuối cùng của các đường điện khác nhau. Vì thế đối với bước đầu tiên như đã đề cập ở trên, về chương trình **sàng lọc thông tin** là không cần thiết.

Đánh giá xã hội

19. Bước này sẽ bao gồm một đánh giá xã hội được thực hiện cho (các) cộng đồng dân tộc thiểu số có khả năng bị ảnh hưởng. Đánh giá xã hội cần xử lý các vấn đề cụ thể của dự án. Theo bối cảnh dự án, việc đánh giá sẽ thu thập các thông tin liên quan về số liệu nhân khẩu, tình trạng kinh tế xã hội và văn hoá, và các tác động dự kiến về mặt văn hoá và kinh tế và xã hội - cả có lợi và bất lợi của dự án. Việc đánh giá xã hội sẽ tập trung vào các tác động có khả năng xảy ra và các đề xuất cho việc thiết kế dự án và bất kỳ các hoạt động bổ sung mà dự án có thể hỗ trợ và tạo điều kiện. Đánh giá xã hội bao gồm việc tham vấn với người dân tộc thiểu số và những người đứng đầu các cộng đồng đó để xác định các vấn đề có thể ảnh hưởng đến họ và để thảo luận cách giải quyết hợp lý và các phương án đối mặt với các vấn đề như thế. Cơ quan thực hiện, có thể là TSHPMB hoặc NPPMB, sẽ tìm kiếm với nhà khoa học xã hội có năng lực để tiến hành các đánh giá xã hội, theo điều khoản tham chiếu (ToR) được Ngân hàng Thế giới chấp nhận.

Tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo

20. Như một phần của việc chuẩn bị dự án, cơ quan thực hiện, được hỗ trợ bởi các tư vấn có năng lực, sẽ phổ biến các thông tin về dự án một cách phù hợp cho các dân tộc thiểu số trong khu vực dự án (ngôn ngữ, sử dụng các tranh ảnh, các buổi họp, v.v). Các đợt tham vấn sẽ tập trung vào các tác động bất lợi và có lợi của dự án lên người dân địa phương. Sẽ thực hiện các hỗ trợ đặc biệt để đảm bảo rằng tất cả các thành phần (về giới và các nhóm tuổi khác nhau) của các cộng đồng đều có cơ hội để nêu các vấn đề quan tâm của họ. Việc tham vấn có thể phải được thực hiện một số lần để đảm bảo rằng các cộng đồng bị ảnh hưởng hiểu được sự liên quan của dự án đối với họ, và họ có thể đưa ra ý kiến về tính khả thi của dự án đối với họ.

PHẦN 3: LẬP CÁC KẾ HOẠCH PHÁT TRIỂN DÂN TỘC THIỂU SỐ

21. Dựa trên việc đánh giá xã hội và tài liệu hoá quá trình tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo, một báo cáo được chuẩn bị bởi các tư vấn cho cơ quan thực hiện, xác định là liệu các cộng đồng dân tộc thiểu số có ủng hộ dự án rộng rãi hay không. Khi có kết quả của các đợt tham vấn có sự hỗ trợ đó, thì lập một EMDP.

22. Nội dung của EMDP sẽ được trình bày như bên dưới, nếu thích hợp:

1. Mô tả tóm tắt về tiểu dự án và tác động của nó đối với cộng đồng dân tộc thiểu số (ví dụ các yêu cầu thu hồi đất, sự tràn vào của lực lượng lao động, các cơ hội nghề nghiệp, vv);
2. Mô tả cơ bản về các cộng đồng ở khu vực, các đặc điểm về nhân khẩu và các đặc điểm khác, và bản đồ của các bản và các cộng đồng có khả năng bị ảnh hưởng;
3. Tóm tắt các phát hiện về đánh giá tác động xã hội;
4. Tóm tắt các cuộc tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo đã tiến hành và các kết quả của các đợt tham vấn đó dẫn đến sự ủng hộ rộng rãi của cộng đồng;

5. Mô tả cơ chế về các cuộc thảo luận với các cộng đồng dân tộc thiểu số trong suốt thời gian thực hiện;
6. Mô tả các hoạt động dự kiến để hỗ trợ việc phát triển dân tộc thiểu số nhằm đảm bảo rằng các cộng đồng DTTS nhận được các lợi ích phù hợp, và đảm bảo tránh được hoặc giảm thiểu các tác động bất lợi;
7. Các chi phí dự kiến và kế hoạch tài chính của EMDP;
8. Cơ chế khiếu kiện và giải quyết xung đột;
9. Các quy trình giám sát, lập báo cáo và đánh giá, bao gồm một số chỉ số chính.

A. CÁC VẤN ĐỀ TRONG VIỆC THU HỒI ĐẤT CHO VIỆC TRỒNG CỘT ĐIỆN VÀ TRẠM Ở CÁC KHU VỰC DÂN TỘC THIỂU SỐ

Trong trường hợp thu hồi đất của những người dân tộc thiểu số đang sử dụng, phải tuân thủ cả Khung chính sách về Bồi thường, Hỗ trợ và Tái định cư cho người dân bị ảnh hưởng bởi đường điện để cung cấp điện thi công và đường truyền tải và Khung Kế hoạch DTTS này. Chính sách yêu cầu một Kế hoạch tái định cư phù hợp với những tập quán văn hóa của người DTTS, nếu khả thi sử dụng một chiến lược tái định cư dựa trên đất. Đối với việc chuẩn bị thu hồi đất của dân tộc thiểu số, các nội dung sau sẽ được giám sát:

- Sẽ không tiến hành công tác di dời thuộc dự án;
 - Dự án sẽ không thu hồi đất của những người dân tộc thiểu số nếu không nhận được sự ủng hộ rộng rãi của họ đối với dự án;
 - Những người dân tộc thiểu số bị ảnh hưởng tham gia vào quá trình chuẩn bị của bất kỳ hoạt động thu hồi đất nào;
 - Nếu bị ảnh hưởng trực tiếp bởi dự án, các cộng đồng dân tộc thiểu số được quyền bồi thường toàn bộ đất và các tài sản bị mất, thu nhập và việc kinh doanh theo giá thay thế và được cung cấp các biện pháp phục hồi đầy đủ để hỗ trợ họ cải thiện hoặc ít nhất là duy trì mức sống, thu nhập và khả năng sản xuất như trước khi có dự án;
 - Việc thiếu các quyền hợp pháp đối với các tài sản và tiếp cận bị mất hoặc bị tác động bất lợi sẽ không ngăn cản họ có quyền được bồi thường và hưởng các biện pháp khôi phục;
 - Sẽ tiến hành bồi thường cho người dân tộc thiểu số, các hộ gia đình có phụ nữ làm chủ hộ, các hộ gia đình có người già hoặc người tàn tật theo các giá trị văn hoá và các nhu cầu cụ thể của họ.
23. Để biết thông tin chi tiết, tham chiếu Khung Chính sách Tái định cư.

B. BỐ TRÍ THỰC HIỆN

24. Công ty Truyền tải điện Quốc gia và Ban Quản lý các dự án điện Miền Bắc (NPPMB) sẽ chịu trách nhiệm lập và thực hiện EMDP cho hạng mục này cho đường dây 220kV và Ban Quản lý Dự án Thủy điện Trung Sơn (TSHPMB) cho đường dây 110/35kV. Để hỗ trợ việc lập EMDP, các cơ quan thực hiện này sẽ thuê các tư vấn/các nhà khoa học xã hội có năng lực, theo điều khoản tham chiếu (ToR) được Ngân hàng Thế giới chấp nhận.

25. Các tư vấn cũng sẽ chịu trách nhiệm tập huấn cho các cán bộ Ủy ban nhân dân xã tương ứng, Hội Phụ nữ ở địa phương hoặc tổ chức xã hội tương tự để hỗ trợ trong công tác tham vấn, đánh giá xã hội, phân tích và lập EMDP.

26. Các cơ quan thực hiện, cùng với các chính quyền địa phương (Các Ủy ban Nhân dân, các Ban Dân tộc và Miền núi, Hội đồng Tái định cư, Hội phụ nữ và Phòng tài nguyên Môi trường, vv ở các cấp khác nhau) chịu trách nhiệm thực hiện EMDP (bố trí cán bộ/các tư vấn và ngân sách tương xứng).

C. TIẾN ĐỘ

27. EMDP sẽ có một kế hoạch thực hiện phối hợp với việc thực hiện tiểu dự án. Đánh giá xã hội, các lần tham vấn, và các buổi thảo luận nhóm sẽ được thực hiện trước khi lập thiết kế cuối cùng cho tiểu dự án. Việc bồi thường cho việc thu hồi đất phải được hoàn thành một cách hài lòng, ít nhất một tháng trước khi bắt đầu công trình chính. Việc giám sát (xem bên dưới) phải được thực hiện theo thời gian đề xuất trong suốt quá trình thực hiện dự án.

D. CÔNG BỐ

28. Tất cả các tài liệu bao gồm đánh giá xã hội và EMDP sẽ được công bố cho các cộng đồng dân tộc thiểu số bị ảnh hưởng một cách phù hợp và tại địa điểm được cho là hợp lý qua quá trình tham vấn với các thành viên cộng đồng địa phương. Quá trình tham gia sẽ được lập theo các hình thức khác nhau để cho phép các thành viên của cộng đồng tham gia, bao gồm phụ nữ và thanh niên sẽ được tiến hành. Ý kiến của các hiệp hội/tổ chức xã hội ở địa phương có thể hữu ích đối với mọi hoạt động. Để tạo điều kiện cho việc công bố thông tin và để cho dễ hiểu, các nội dung của các tài liệu này cũng sẽ được phát thanh bằng ngôn ngữ của các dân tộc thiểu số, sử dụng các tranh ảnh, băng đĩa, v.v. cho phù hợp.

29. Bên cạnh đó sẽ công bố EMDP trong nước và trên toàn thế giới.

E. KIỂM TRA VÀ GIÁM SÁT DỰ ÁN

30. Việc thực hiện EMDP sẽ được giám sát và kiểm tra định kỳ bởi cơ quan thực hiện và các Ủy ban Nhân dân tương ứng, Ban Dân tộc ở cấp tỉnh và cấp huyện. Các phát hiện và ý kiến đề xuất sẽ được lưu lại trong các báo cáo hằng quý và sẽ được đệ trình lên EVN và Ngân hàng Thế giới tại Việt Nam.

31. (Các) cơ quan độc lập/bên ngoài hoặc cơ quan được sử dụng bởi các cơ quan thực hiện để thực hiện kiểm tra và đánh giá bên ngoài đối với việc thực hiện kế hoạch hành động tái định cư cho dự án cũng sẽ có nhiệm vụ giám sát các hoạt động của EMDP. Cơ quan giám sát độc lập/bên ngoài sẽ thực hiện tham vấn cộng đồng và đi thăm lấy mẫu các hộ gia đình bị ảnh hưởng hai lần/năm bắt đầu trước khi khởi công công trình chính và tiếp tục cho đến khi tất cả các hoạt động cần thiết thuộc EMDP được thực hiện một cách đầy đủ.

F. CHI PHÍ VÀ NGÂN SÁCH

32. Cơ quan thực hiện sẽ chịu trách nhiệm cấp tài chính cần thiết cho tất cả các hoạt động của EMDP. Mỗi EMDP sẽ cụ thể hoá các yêu cầu đối với việc cấp ngân sách cho mỗi một hoạt động trong kế hoạch. Các chi phí dự tính nêu trong kế hoạch phải chi tiết đến mức có thể và được gắn kết với các hoạt động cụ thể (ví dụ: các chi phí đối với mỗi hoạt động tham gia cụ thể, chi phí quản lý và giám sát). Phải bao gồm 15% chi phí dự phòng. EMDP sẽ tập trung vào các chi phí liên quan đến việc giảm thiểu các ảnh hưởng bất lợi lên văn hoá hoặc việc loại bỏ các hạn chế đối với các nhóm dân tộc thiểu số trong việc hưởng các lợi ích từ dự án mà được xác định qua quá trình tham vấn.

33. PHỤ LỤC

PHỤ LỤC A: ĐÁNH GIÁ XÃ HỘI

Chiều rộng, chiều sâu và loại phân tích cần thiết cho việc đánh giá xã hội sẽ phù hợp với bản chất và quy mô của các ảnh hưởng dự kiến của dự án lên người bản địa.

Việc đánh giá xã hội bao gồm các nhân tố sau, nếu cần thiết:

- (a) Xem xét, trên phạm vi phù hợp với dự án, về khung pháp lý và thể chế ứng với DTTS.
- (b) Tập hợp các thông tin cơ bản về các đặc điểm nhân khẩu, xã hội, văn hoá và chính trị của các cộng đồng dân tộc thiểu số bị ảnh hưởng, đất đai và các khu vực mà họ sở hữu theo cách truyền thống hoặc sử dụng hay chiếm hữu một cách thông thường, và các nguồn tài nguyên thiên nhiên mà họ phụ thuộc.
- (c) Thực hiện việc xem xét các thông tin cơ bản xác định các bên liên quan chính đến dự án và soạn thảo kỹ lưỡng quy trình phù hợp về mặt văn hoá trong việc tham vấn với dân tộc thiểu số theo mỗi giai đoạn chuẩn bị và thực hiện dự án.
- (d) Đánh giá, dựa trên việc tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo, với các cộng đồng dân tộc thiểu số bị ảnh hưởng, về các ảnh hưởng có lợi và bất lợi của dự án. Yếu tố quan trọng trong việc xác định các tác động bất lợi tiềm ẩn là việc phân tích tính dễ bị tổn thương tương ứng và rủi ro đối với các cộng đồng dân tộc thiểu số bị ảnh hưởng dựa vào tình trạng riêng biệt và mối liên kết chặt chẽ với đất và các nguồn tài nguyên của họ, cũng như việc thiếu sự tiếp cận các cơ hội so với các nhóm xã hội khác trong cộng đồng, khu vực hoặc toàn xã hội ở nơi họ sống.
- (e) Xác định và đánh giá, dựa trên tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo với cộng đồng bị ảnh hưởng, các biện pháp cần thiết để tránh các ảnh hưởng bất lợi, hoặc nếu các biện pháp đó không khả thi, việc xác định các biện pháp để giảm thiểu hoặc bồi thường các ảnh hưởng đó, và để đảm bảo rằng dân tộc thiểu số nhận được các lợi ích phù hợp về mặt văn hoá thuộc dự án.

PHỤ LỤC 2:

ĐẢM BẢO THAM VẤN TỰ NGUYỆN, TRƯỚC VÀ ĐƯỢC THÔNG BÁO

Xác định và phân tích các bên liên quan

B1. Việc xác định các bên liên quan sẽ được dựa trên chiến lược truyền thông và công bố thông tin, kế hoạch tham vấn, kế hoạch công bố thông tin và tham vấn cộng đồng, kế hoạch tham gia của các bên liên quan. Kế hoạch sẽ xác định và phân tích:

- Tất cả các cộng đồng bị ảnh hưởng bởi dự án, ở rải rác, theo các bản, theo phạm vi và địa lý ở các cấp độ bị tổn thương khác nhau về các tác động và rủi ro bất lợi của dự án, và phân tích sự ảnh hưởng của các tác động và rủi ro bất lợi của dự án lên mỗi nhóm
- Các cộng đồng và cá nhân sẽ được hưởng lợi từ dự án, và
- Các nhóm lợi ích và năng lực của họ đối với sự ảnh hưởng lên kết quả của việc tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo (FPIC).

Cam kết với cộng đồng dân tộc thiểu số

B2. Chủ đầu tư sẽ thực hiện việc tham vấn trong suốt quá trình lập kế hoạch của dự án (bao gồm quá trình phân tích và xác định các bên liên quan) và giai đoạn thực hiện. Sẽ ghi lại các cuộc thảo luận với các đại diện của cộng đồng được công nhận, những người cung cấp thông tin chính có uy tín, và các đại diện hợp pháp của các nhóm nhỏ (ví dụ: phụ nữ, thanh niên, người già và người dân tộc thiểu số trong cộng đồng). Trong các nhóm đó, những cá nhân hoặc các nhóm bị tổn thương đặc biệt bởi các tác động và rủi ro của dự án lên họ sẽ được giảm thiểu để các nhóm được hài lòng, cụ thể:

- Đối với cộng đồng bị ảnh hưởng được cam kết trong việc (i) xác định các rủi ro và tác động tiềm ẩn; (ii) đánh giá kết quả của các tác động và rủi ro này lên đời sống của họ và (iii) cung cấp đầu vào cho các biện pháp giảm thiểu đề xuất, việc chia sẻ các lợi ích phát triển và các vấn đề thực hiện và các cơ hội;
- Nếu các tác động và rủi ro mới được phát hiện trong suốt quá trình đánh giá và lập kế hoạch cũng sẽ được tham vấn, và được đưa vào xem xét trong thiết kế dự án.

Công bố thông tin

B3. Chủ đầu tư sẽ kịp thời công bố các thông tin về dự án cho tất cả các cộng đồng bị ảnh hưởng bởi dự án về mục đích, bản chất và phạm vi dự án; khoảng thời gian các hoạt động đề xuất của dự án; và các rủi ro, các tác động và các lợi ích phát triển dự kiến mà ảnh hưởng trực tiếp, và gián tiếp tới họ. Việc công bố sẽ được thực hiện theo hình thức dễ hiểu và có ý nghĩa.

Tham vấn tự nguyện, trước và được thông báo

B4. Chủ đầu tư sẽ thực hiện các thảo luận với các nhóm khác nhau (phân chia theo giới, lứa tuổi, vị trí xã hội...), các đại diện của cộng đồng được công nhận, những người cung cấp thông tin chính có uy tín, và các đại diện hợp pháp của các nhóm nhỏ về:

- Tự nguyện: các cộng đồng bị ảnh hưởng nặng bởi dự án không bị ép buộc, đe dọa hoặc có động cơ thúc ép để ủng hộ dự án.
- Trước: Tham vấn với cộng đồng bị ảnh hưởng bởi dự án phải được thực hiện trước trong quá trình lập kế hoạch dự án để cho phép (i) đủ thời gian cho việc cung cấp thông tin về dự án, trình bày và thảo luận các ý kiến và đề xuất (ii) tham vấn về sự ảnh hưởng lớn đối với phương án lựa chọn thiết kế dự án rộng lớn (ví dụ: việc lựa chọn địa điểm, vị trí, lộ trình, bố trí, và lập chương trình); và (iii) có ảnh hưởng lớn đến việc lựa chọn và thiết kế các biện pháp giảm thiểu, việc chia sẻ các lợi ích và cơ hội phát triển, và việc thực hiện dự án.
- Được thông báo: tham vấn về các cộng đồng bị ảnh hưởng về các hoạt động của dự án và các tác động và rủi ro bất lợi, dựa trên việc công bố thông tin đầy đủ và liên quan đến dự

Khung Kế hoạch Dân tộc Thiểu số, Dự án Thủy điện Trung Sơn

án, và bao gồm sử dụng các phương thức truyền thông (ví dụ: giúp xem xét các mức độ khác nhau của sự dễ bị tổn thương), và phù hợp văn hoá, và thích ứng với nhu cầu ngôn ngữ của cộng đồng người dân và đưa ra quyết định, như thế để cho các thành viên của cộng đồng hiểu một cách đầy đủ về dự án sẽ ảnh hưởng lên cuộc sống họ như thế nào.

Tham gia để được thông báo

B5. Sau việc tham vấn có tổ chức và được lặp đi lặp lại, Chủ đầu tư sẽ xác định các quyết định cụ thể để tổng hợp các quan điểm của cộng đồng bị ảnh hưởng về các khía cạnh ảnh hưởng trực tiếp tới họ, như tránh hoặc giảm thiểu các tác động bất lợi của dự án, các biện pháp giảm thiểu đề xuất, và chia sẻ các lợi ích và cơ hội phát triển, và các vấn đề thực hiện.

Cơ chế giải quyết khiếu nại

B6. Chủ đầu tư sẽ thiết lập một bộ máy/cơ chế giải quyết khiếu nại hiệu quả mà:

- Hoạt động một cách đầy đủ trong suốt quá trình đánh giá xã hội và môi trường.
- Phù hợp cho giai đoạn thực hiện dự án để tiếp nhận và xử lý các mối quan tâm, thắc mắc của cộng đồng bị ảnh hưởng về việc thực hiện các vấn đề môi trường và xã hội của Bên vay. Cơ chế giải quyết khiếu nại sẽ phù hợp về mặt văn hóa và dễ dàng tiếp cận đối với tất cả những thành phần của cộng đồng bị ảnh hưởng mà những người BAH không phải trả bất kỳ chi phí nào và không bị trả đũa.